

Кравченко П.А.

*Національний університет «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук,
асистент кафедри морського та митного права, завідувач лабораторією кафедри
морського та митного права*

МОДЕРНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СТАТИСТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сьогодні важко переоцінити актуальність питань, які пов'язані з митною справою в Україні. Ці питання стосуються як практичного здійснення повноважень митних органів, так і теоретичних розробок цього напрямку в адміністративно-правовій науці, яка невід'ємно пов'язана з митним правом. Дослідження в галузі митного права в умовах відбудови економічної системи України набуває дедалі більшого значення, що обумовлено налагодженням активних зовнішньоекономічних зв'язків і поступовим соціально-економічним розвитком нашої країни.

Ефективний соціально-економічний розвиток України і відповідне державне управління економікою тісно пов'язані із необхідністю своєчасного отримання та аналізу повної, достовірної і науково обґрунтованої офіційної статистичної інформації про соціальні, економічні, демографічні, екологічні та інші суспільні явища, які відбуваються в Україні. На сучасному етапі державна статистика розвивається в умовах здійснення в Україні значних соціально-економічних змін, адміністративної реформи, реформування бюджетного процесу, переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності, що визначає завдання пошуку та реалізації принципово нових підходів до офіційної статистичної діяльності, формуванню гнучкої, швидко реагуючої на зміни життя суспільства системи інформаційно-статистичного забезпечення. Розвиток державної статистики, повинен бути спрямований на досягнення стратегічних цілей розвитку України.

Поряд з державною існує відомча статистика, що організується та ведеться окремими підприємствами та організаціями, міністерствами та іншими органами центральної виконавчої влади з метою одержання, обробки та аналізу статистичної інформації, необхідної для управління та планування діяльності підвідомчих одиниць. Відомча статистика регламентується нормативними актами відповідного органу, які надають до органів державної статистики інформацію за встановленими формами державної звітності. Прикладом такого виду статистики є митна статистика. Відповідно до Митного кодексу України, митна статистика є складовою частиною загальнодержавної системи статистичного обліку і звітності. Статистична інформація, яка формується, узагальнюється і аналізується митними органами, використовується в інтересах зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків, поліпшення тарифного та нетарифного регулювання, подальшої інтеграції України у загальносвітову систему економічних відносин. Митна статистика складається з митної статистики зовнішньої торгівлі і спеціальної митної статистики (ст. 304).

Завданнями митної статистики, відповідно до Митного кодексу України є: об'єктивний та достовірний облік даних про переміщення товарів через митний кордон України; збирання, формування, опрацювання, узагальнення, всебічний аналіз та збирання статистичної інформації з питань митної справи та зовнішньої торгівлі товарами; подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань митної справи та зо-

внішньої торгівлі товарами органам державної влади в порядку, встановленому законом; захист статистичної інформації, яка відповідно до законодавства України не підлягає розголошенню.

Поряд із двома існуючими на сьогодні видами митної статистики (статистики зовнішньої торгівлі та спеціальної митної статистики) існує необхідність впровадження ще одного напрямку статистичних митних спостережень – статистики митних правопорушень із подальшим його закріпленням в чинному законодавстві.

Необхідність виокремлення напрямків статистичних досліджень за кожним з видів порушень митних правил, а також статистичних досліджень показників боротьби з контрабандою та подальшим розподілом правопорушень за ознакою предметів контрабанди. Це могло б створити вагоме підґрунтя для визначення основних тенденцій у

визначенні кримінологічної характеристики митних правопорушень, що важливо для вивчення причин і умов їх вчинення, а також удосконалення шляхів боротьби з ними.

Слід зазначити, що в митній статистиці методологічно забезпечений лише розділ митної статистики зовнішньої торгівлі, що спирається на єдиний документ – Єдину методологію митної статистики зовнішньої торгівлі держав-учасниць Співдружності незалежних держав від 09.12.1994 р., на підставі якого наказом Державної митної служби України від 07.05.2009 р. № 418 було затверджено Методику ведення митної статистики зовнішньої торгівлі України. Методологія спеціальної митної статистики в цілісному та закінченому вигляді поки ще не існує внаслідок недостатності накопиченого досвіду та знань як власне форм звітності, так й методичних вказівок та рекомендацій, що додаються до цих форм.

Митна статистика має за мету створення єдиної системи інформаційно-статистичного забезпечення органів державної влади, яка дала б змогу своєчасно отримувати достовірні та повні показники макроекономічної статистики для ефективного використання їх при прийнятті управлінських рішень та прогнозуванні розвитку національної економіки.